

Т. П. Пустовіт

Ліщина-Мартиненко Іван Іванович

ЛІЩИНА-МАРТИНЕНКО Іван Іванович (квітень 1883, с. Ліщинівка, нині у складі смт Білики, за ін. даними – с. Федорівка, нині Кобеляц. р-ну Полтав. обл. – після 1936) – архівіст, культурно-освітній діяч. Закін. 1-у Полтав. chol. гімназію (1903), С.-Петербур. університет і археол. інститут (обидва – 1910). Від 1912 учителював у Варшав. губ., деякий час викладав у Варшав. університеті. З поч. 1-ї світової війни евакуйов. до Полтави, де також працював учителем. Актив. чл. місц. т-в «Просвіта», «Українська культура», гласний Полтав. міської думи (1917–19). Від 1919 – інспектор позашкіл. освіти Полтав. губ. У червні 1920 заарешт. більшовиками за звинуваченням у приналежності до петлюрів. організації, майже 2 р. перебував в ув'язненні. 1922 – вчений-архівіст Полтав. центр. істор. архіву; від 1923 – зав. Полтав. губернарх. архіву. Зробив знач. внесок в упорядкування архівів Полтави й Полтав. губ., залучений до проведення 1-ї Всеукр. наради архів. працівників (Харків, 1924). У тому ж році як безпартійний звільнений з посади; відтоді – заступник зав. Донец. губернарх. архіву при президії губвиконкому та зав. губернарх. істор. архіву (м. Артемівськ, нині Донец. обл.). Брав участь в українізації держ. апарату, заснуванні в Артемівську укр. школи ім. Б. Грінченка. Від 1926 – проф. Донец. ІНО (Луганськ). Як кор. ВУАН збирав фольклорні та діалект. матеріали. Разом із С. Грушевським і В. Фесенком надрукував огляди архів. фондів Луганщини. Автор наук. розвідок про творчу спадщину Т. Шевченка, В. Винниченка, М. Максимовича, Д. Багалія. У серпні 1929 заарешт., за звинуваченнями в антирад. контррев. діяльності та участі в СВУ засудж. до 10-ти р. позбавлення волі. Покарання відбував у Біло-моро-Балт. таборах (РФ). Реабіліт. 1989.

Рекомендована література

1. Єрмак О. Подвижник «Просвіти» // Виявлення та дослідж. пам'яток нац.-визв. змагань українського народу на Полтавщині (1917–1920). П., 1995;
2. Семистяга В. Український архівіст Іван Ліщина-Мартиненко // Студії з архів. справи та документознавства. К., 1999. Т. 4;
3. Пустовіт Т. Документи про завідуючого Полтавським губернарх. архівним управлінням Івана Ліщину-Мартиненка // Архіви і документал. спадщина Полтавщини: минуле, сучасне, перспективи (1903–2003): Мат. наук. конф. П., 2003.

Бібліографічний опис:

Ліщина-Мартиненко Іван Іванович / Т. П. Пустовіт // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-55918>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).